

De keuze van de SP

Tal van sectoren van de samenleving hebben in de afgelopen decennia te maken gekregen met enorme schaalvergroting. Hoe groter, hoe beter, is vaak de leidende gedachte. Maar met de belofte dat die schaalvergroting zou leiden tot meer efficiency en lagere kosten is de menselijke maat juist zoekgeraakt. Mensen voelen zich vaak behandeld als nummers en beroepskrachten zien zich weggezet door bureaumanagers die meer hebben met cijfers dan met mensen. De motivatie en de beroepseer van onderwijzers, verplegers, ambtenaren en politieagenten is zwaar onder druk komen te staan. De gevolgen van een uit de hand gelopen, onnodige en frustrerende bureaucratie, zijn overal merkbaar. Het is deze institutionele kant van de economie die vaak over het hoofd wordt gezien. Misschien ook omdat deze niet eenvoudig te vangen is in wiskundige vergelijkingen en simpele schema's. Een interessant artikel in ESB is daarom 'Overdaad schaadt: meer management, minder productiviteitsgroei' van Alfred Kleinknecht, Ro Naastepad en Servaas Storm. De conclusie van dit artikel is dat groeiende managementbureaucratieën nauw samenhangen met arbeidsmarktflexibilisering en bijdragen aan teleurstellende productiviteitsgroei. Een voor veel economen tegenintuïtieve uitkomst. Maar in de economische wetenschap is vaak te weinig ruimte om vaststaande noties ter discussie te stellen. Het artikel 'Loonmatiging gunstig voor economische groei?' van A. van Schaik is daar een positieve uitzondering op omdat het fundamentele kanttekeningen plaatst bij de opvatting dat loonmatiging goed is voor economische groei. Werkgevers en het huidige kabinet hebben dit de afgelopen jaren voortdurend gepredikt maar er ontbreekt overtuigend empirisch bewijs voor. Het is daarom goed dat een blad als ESB hier aandacht aan besteedt. Een laatste voorbeeld is het recente artikel "Splitsen energiebedrijven vermindert welvaart" van Barbara Baarsma en Michiel de Nooij over de splitsing van energiebedrijven.

Het kabinet heeft de splitsing altijd verdedigd als maatschappelijk voordelig voor Nederland. Ook hier werd het simpele schema gebruikt dat je netwerken moet afsplitsen van de leveringsbedrijven om zo de concurrentie te verbeteren. Maar net als bij de NS en Prorail leidt splitsing van een netwerkbedrijf tot verlies van synergievoordelen. Daar staan in de energiesector voordelen van verbeterde marktwerking tegenover. Die voordelen zijn echter relatief laag zoals in het artikel wordt becijferd. Helaas heeft de heldere kosten-batenanalyse van de auteurs, inclusief de conclusies, niet mogen baten om de meerderheid van de Tweede Kamer van gedachte te doen veranderen. Maar het wetsvoorstel ligt nog bij de Eerste Kamer. Hopelijk hebben de senatoren meer tijd en oog voor deze complexe materie. Ook hier geldt dat voor een goed oordeel over de maatschappelijke voordelen van een voorstel meer nodig is dan denken in simpele economische dogma's. Als econoom én Tweede-Kamerlid namens de SP probeer ik dat ook niet te doen.

EWOUT IRRGANG